

Shadia Rask

31.03.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntönnö 22.02.2022 VN/20925/2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta.

THL pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon rooli kotouttavana tai vähintään kotoutumista keskeisesti vahvistavana toimijana tunnustetaan ja varmistetaan tämä alueuudistuksen suunnittelussa ja toteutuksessa (esim. miten kotoutumispalveluissa jatkossa tullaan tunnistamaan kotoutujan sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve).

THL pitää hyvänä, että lakiehdotuksessa on tunnustettu miten joillakin alueilla kotoutumispalvelut ja sosiaali- ja terveyspalvelut erkaantuvat hallinnollisesti ja toiminnallisesti toisistaan. Sen lisäksi kunnan tulee kiinnittää huomioita siihen, että kuntaan jää resursseja hoitamaan kotoutumislain mukaisia tehtäviä siitä huolimatta, että hyvinvointialueille siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu. Palvelu-uudistuksen myötä riski kasvaa siihen, että kuntatasolle jäävät kotoutumispalvelut erkanevat epätarkoituksenmukaisen paljon terveyspalveluista.

THL pitää tärkeänä, että hyvinvointialueilla ja kunnissa on resursoitu palvelutarpeiden ja kunkin alueen erityistarpeiden mukaisesti tarpeeksi osaamista. Tämän lisäksi alueiden tulisi varautua myös yllättäviin yhteiskunnallisiin ja globaaleihin muutoksiin, jotka muuttavat resurssien ja osaamisen tarpeita. On tärkeää, että laissa on määritetty, että Työ- ja elinkeinotoimisto, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos osoittavat riittävän määrän henkilöstöä, mutta henkilöstön resurssien lisäksi tulisi huomioida henkilöstön riittävä erityisosaaminen ja monimuotoisuus. Yhteistoimintamallin toimivuutta, yhdenvertaisuutta ja laadukkuutta tulee arvioida ajan kuluessa.

THL pitää tärkeänä, että perheryhmäkotien toiminnan järjestämisessä ja sen suunnittelussa pitäisi ottaa huomioon yksiköissä asuvien nuorten yhdenvertainen pääsy kaikkiin heidän tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveyspalveluihin (esimerkiksi lapsille nimetyt sosiaalityöntekijät). Toiminnan järjestämisessä ja mahdollisissa kilpailutuksissa on myös otettava huomioon perheryhmäkotien sijainti niin, että siellä asuvilla nuorilla on kohtuulliset matkat ja kulkuyhteydet kouluun ja harrastuspalveluihin. Lisäksi perheryhmäkotien toiminnan järjestämisessä tulee taata yksiköiden työntekijöiden riittävä ammatillinen pätevyys lasten ja nuorten kasvatuksen ja arjen psykososiaalisen tuen takaamiseksi.

THL kannustaa inklusiiviseen kielenkäyttöön kaikessa viranomaistyössä. Työ- ja elinkeinoministeriön johtamassa sanastotyössä kotoutumisen ja maahanmuuton toimijat ja maahan muuttaneet henkilöt itse ovat kohdistaneet uudistamistoiveita erityisesti termeihin maahanmuuttaja → maahanmuuttanut ja kotouttaminen → kotoutuminen. Myös tässä

Shadia Rask

31.03.2022

luonnoksessa hallituksen esityksestä voisi vielä paremmin näkyä sanastotyön suositukset ja inklusiivinen kielenkäyttö osana laajempaa poliittisten toimijoiden sitoutumista siihen.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Tiina Laatikainen